

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Малий бізнес є важливою складовою економіки України, а особливо в умовах воєнного стану. На сьогодні сталий розвиток малого бізнесу в першу чергу забезпечує податкове наповнення бюджету, однак знаходиться в складній ситуації через зменшення активності суб'єктів господарювання та взагалі закриття бізнесу. Тому дуже важливо, щоб керівництво держави постійно реагували на потреби сталого розвитку бізнесу та вчасно розробляли та впроваджували сприятливі умови розвитку через реалізацію ефективної державної політики підтримки бізнесу у частині оподаткування.

На початку повномасштабного вторгнення росії економіка країни поступово почала перелаштовуватися на воєнні рейки, адже в основному за рахунок бюджету держава спроможна була мінімально забезпечити покриття військових та гуманітарних витрат. Звісно три роки війни підтвердило, що цього недостатньо і економіка потребує підтримки розвитку бізнесу в країні. Такою підтримкою повинно бути податкове стимулювання, тому що неможливо продовжувати діяльність бізнесу без додаткових державних інструментів фіскальної політики.

Варто простежити етапність податкового стимулювання малого бізнесу в умовах воєнного стану:

1. Введення заборони на податкові перевірки та звільнення від відповідальності за невиконання податкових зобов'язань (Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» від 03.03.2022, № 2118-IX) [2].

2. Введення податкових пільг для «єдинників» - звільнення від сплати єдиного податку на час воєнного стану; збільшення обмеження доходів, отриманих за рік, разом із зняттям обмеження в кількості осіб, що можуть перебувати у трудових відносинах; зменшення податкової ставки до 2% від доходу; звільнення від обов'язкового нарахування, сплати та подачі податкової звітності з ПДВ з операцій постачання товарів, робіт та послуг тощо (Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану») [3].

3. Скасування акцизів на нафтопродукти та зменшення ПДВ на пальне(до 7%).

4. Звільнення від сплати земельного податку, екологічного податку та ПДВ за товари, що були знищені під час війни, а також передані на потреби оборони.

5. Призупинення використання штрафних санкцій за порушення Закону про РРО до завершення воєнного стану.

Ці послаблення задля відновлювати бізнесу в умовах воєнного стану дали змогу збільшити кількість спрощенців (єдинників), які могли б використати пільговий статус оподаткування та зменшити податкове навантаження. Проте, поки не завершиться війна, наше податкове законодавство не зможе в повній мірі забезпечити розвиток бізнесу та стабілізацію негативних економічних процесів в країні. Тому ще на рівні формування Національної стратегії доходів держава повинна планувати збалансовану податкову політику задля гармонізації економічного розвитку із стабілізацією наповнення доходної частини бюджету. Лібералізація в оподаткуванні повинна допомогти нам зберегти бізнесу легальним, стабілізувати бізнес-процеси та підвищити ефективність роботи податкових органів. Подальше використання антикризових заходів є особливо важливими для підтримки малого бізнесу та стабільності економіки в цілому в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. Відомості ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 р. № 2118-IX. Відомості ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. №2120-IX. Відомості ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
4. Кміть В.М., Жук Ю.І., Чеботарь О.А. Зарубіжний досвід податкового стимулювання підприємництва. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 8. С. 265–269.
5. Третяк Г.С. Інструменти податкового стимулювання інвестиційних процесів у регіоні. Ефективність державного управління. 2012. Вип. 31. С. 430–439.